

Program Nauczania Wartości

sylabus kursu on-line z udziałem Moderatorów dla nauczycieli i bibliotekarzy prowadzących zajęcia z uczniami w ramach projektu “MĄDRZY CYFROWI”

(6 modułów, przewidywany łączny czas pracy - ok. 20 godzin)

MODUŁ 1

- ! **Przygotowanie techniczne do korzystania z platformy e-learningowej.**
- ! **Czym są wartości moralne i dlaczego są potrzebne?**
- ! **Dlaczego trzeba dzieci uczyć wartości?**

Materiały:

- ! Książka Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej „Z dzieckiem w świat wartości”:
Wstęp - „Dlaczego trzeba i jak można uczyć dzieci wartości?” str. 40-47
(rekomendowany jest cały Wstęp do książki)

Po przerobieniu tego modułu uczestnik kursu będzie wiedział:

1. Czym są wartości, jak zdefiniować wartości moralne?
2. Jak wygląda podział wartości?
3. Dlaczego wartości moralne są ważne we współczesnym świecie?
4. Jak wyglądałby świat bez wartości moralnych?
5. Dlaczego prawo nie wystarczy do regulowania stosunków między ludźmi?
6. Dlaczego trzeba uczyć dzieci i młodzież wartości moralnych?
7. Dlaczego nauczanie wartości kształtuje charakter człowieka?
8. Jakie warunki powinny być spełnione, by móc wprowadzać Program Nauczania Wartości (PNW)
9. Co to jest system wartości i od czego zależy?

Po ukończeniu tego modułu uczestnik kursu będzie potrafił:

1. Przekonać uczniów, dlaczego ważne jest praktykowanie wartości i jakie niesie korzyści dla nich samych i dla innych.
2. Pracować z uczniami nad ustaleniem istoty i zdefiniowaniem pojęcia wartości oraz ich podziałem.
3. Przygotować scenariusze zajęć na temat definicji wartości i ich podziału.
4. Stworzyć środowisko odpowiednie do realizacji Programu (PNW)
5. Monitorować własne zachowania i decyzje pod kątem wartości, w poczuciu, że stanowi wzór dla uczniów.
6. Kształtować charakter uczniów w oparciu o praktykowanie wartości.

MODUŁ 2:

- ! **Zaspokajanie potrzeb emocjonalnych dziecka jako warunek nauczania wartości.**
- ! **Szacunek – podstawa wszystkich wartości**

Materiały:

- ! Książka "Z dzieckiem w świat wartości" – Wstęp: „Sposoby zaspokajania potrzeb emocjonalnych dzieci”, str. str.33-40 lub Wywiad z dr Rossem Campbellem; <http://www.iumw.pl/jak-kochac-dziecko/articles/wywiad-ross-campbell-l.html> oraz rozdz. „Szacunek”
- ! Artykuł "Poczucie przynależności", dr Agnieszka Wilczyńska, Projekt bohaterskiej wyobraźni <http://hip.org.pl/wywiady-i-reportaze/poczucie-przynaloznosci/>
- ! "Jak młodzież sobie radzi ze stresem?" wykład dr Agnieszki Wilczyńskiej na temat poczucia przynależności u młodzieży https://www.youtube.com/watch?time_continue=4&v=tK3PH7tmHYU
- ! Paweł Beręsewicz - „System”, opowiadanie z tomu "Gorzka czekolada i inne opowiadania o ważnych sprawach" pt.

Lektury i materiały dodatkowe dla chętnych:

- ! Jean Liedloff - „W głębi kontinuum”
- ! Evelin Kirkilionis – „Więź daje siłę. Emocjonalne bezpieczeństwo na dobry początek”
- ! Barbara Kosmowska - "Szacun i gorzka czekolada", opowiadanie z tomu "Gorzka czekolada..."

|

Po przerobieniu tego modułu uczestnik kursu będzie wiedział:

1. Co to są potrzeby emocjonalne?
2. Jakie potrzeby emocjonalne ma dziecko na poszczególnych etapach rozwoju?
3. Dlaczego ważne jest zaspokajanie potrzeb emocjonalnych?
4. Co się dzieje, gdy potrzeby emocjonalne dziecka/ucznia nie są zaspokajane?
5. Jak skutecznie zaspokajać potrzeby emocjonalne dziecka/ucznia?
6. Co jest istotą szacunku? Jak go zdefiniować?
7. Jakie są składowe szacunku?
8. W czym przejawia się szacunek?
9. Komu, czemu i w jaki sposób należy okazywać szacunek?
10. Jakie ćwiczenia, zabawy i gry mogą pomóc uczniom w rozumieniu istoty szacunku?

Po przerobieniu tego modułu uczestnik kursu będzie potrafił:

1. Rozmawiać z uczniami na temat potrzeb emocjonalnych.
2. Zorientować się, którzy uczniowie mają niezaspokojone potrzeby emocjonalne.
3. Zaspokoić te potrzeby emocjonalne ucznia, które może zaspokoić nauczyciel, wychowawca (np. poszanowania, uwagi, własnej ekspresji).
4. Zainspirować uczniów do refleksji nad szacunkiem.
5. Zastosować gry i zabawy uczące istoty szacunku, wykorzystując wszystkie obszary aktywności ucznia.
6. Zaproponować tematy do dyskusji z uczniami.

MODUŁ 3: Odpowiedzialność - oraz Wolność

Materiały:

- ! Książka "Z dzieckiem w świat wartości" – rozdz. „Odpowiedzialność"
- ! Wojciech Cesarz, Katarzyna Terechowicz – „Burza", opowiadanie z tomu „Gorzka czekolada"
- ! Wojciech Cesarz - „Dolina jeleni", opowiadanie z tomu „Gorzka czekolada"
- ! Artykuł „Dylematy moralne - Etapy rozwoju moralnego", opracowanie Krystyna Łuczak

Po przerobieniu tego modułu uczestnik kursu będzie wiedział:

1. Co jest istotą odpowiedzialności i jak ją definiować?
2. Jakie są składowe odpowiedzialności?
3. Za kogo i za co człowiek jest odpowiedzialny?
4. Jakie zabawy i gry mogą pomóc uczniom w zrozumieniu istoty odpowiedzialności?
5. Do jakich obszarów aktywności ucznia i w jaki sposób odwołać się w procesie nauczania odpowiedzialności?
6. Jakie tematy do dyskusji wybrać dla poszczególnych grup wiekowych uczniów?
7. Jakie krótko i długoterminowe skutki może mieć brak odpowiedzialności?
8. Jak rozwijać u uczniów odpowiedzialność i zwiększać jej obszar?
9. Kiedy, w jaki sposób i w jakim zakresie przekazywać uczniowi odpowiedzialność za siebie i swoje obowiązki?
10. Co jest istotą wolności? Czym różni się wolność od i wolność do?
11. Jaka powinna być relacja pomiędzy wolnością i odpowiedzialnością?

Po przerobieniu tego modułu uczestnik kursu będzie potrafił:

1. Przygotować scenariusze, skonstruować i poprowadzić zajęcia na temat odpowiedzialności, jej definicji, istoty, składowych itp.
2. Zachęcić uczniów do refleksji nad odpowiedzialnością za siebie oraz za inne osoby, rzeczy, pojęcia, idee.
3. Zastosować gry i zabawy uczące istoty odpowiedzialności, wykorzystując wszystkie obszary aktywności uczniów.
4. Zaproponować tematy do dyskusji z uczniami w zależności od ich wieku.
5. Znaleźć i omówić przykłady z życia: jakie są skutki i korzyści bycia odpowiedzialnym, jakie są korzyści (krótkoterminowe) i skutki (długoterminowe) bycia nieodpowiedzialnym.
6. Zainicjować z uczniami dyskusję nt. korzystania w codziennym życiu z wolności (przywileju) i jak ma się ona do praktykowania odpowiedzialności (obowiązku, naszego ograniczenia się na rzecz innych lub siebie).

MODUŁ 4: Uczciwość

Materiały:

- ! Książka „Z dzieckiem w świat wartości” – rozdz. „Uczciwość”
- ! Artykuł „Dylematy moralne - Drzewko decyzyjne”
- ! Schemat drzewka decyzyjnego
http://www.ceo.org.pl/sites/default/files/KOSS/davBinary/Materialy%20pomocnicze/drzewo_decyzyjne.pdf
- ! Katarzyna Ryrych – „Niebieska kredka” – opowiadanie z tomu „Gorzka czekolada...”

Po przerobieniu tego modułu uczestnik kursu będzie wiedział:

1. Co jest istotą uczciwości i jak ją definiować?
2. Jakie są składowe uczciwości?
3. Wobec kogo i czego należy być uczciwym?
4. Jak przygotować scenariusze zajęć na temat uczciwości?
5. Jakie krótko- i długoterminowe skutki mogą mieć różne rodzaje nieuczciwości?
6. Do jakich obszarów aktywności dziecka i w jaki sposób odwołać się w procesie nauczania uczciwości?
7. Jakie zabawy i gry mogą pomóc dzieciom w rozumieniu istoty uczciwości?
8. Jakie tematy do dyskusji wybrać dla poszczególnych grup wiekowych uczniów?
9. Co to są prawa autorskie, komu przysługują i dlaczego należy je respektować?
10. Czym jest plagiat? Dlaczego plagiat jest niedopuszczalny? Jakie są jego skutki?
11. Jak należy korzystać z cudzych książek, prac, artykułów, tekstów, również tych zamieszczonych w Internecie?

Po przerobieniu tego modułu uczestnik kursu będzie potrafił:

1. Przygotować scenariusze, skonstruować i poprowadzić zajęcia na temat uczciwości, jej istoty, definicji, składowych itp.
2. Zachęcić uczniów do refleksji nad uczciwością wobec innych i wobec siebie.
3. Zaproponować tematy do dyskusji z uczniami w zależności od ich wieku.
4. Zastosować gry i zabawy uczące istoty uczciwości, wykorzystując wszystkie obszary aktywności uczniów.
5. Znaleźć i omówić przykłady z życia - skutki i korzyści z bycia uczciwym, jakie są ew. korzyści (krótkoterminowe) i skutki (długoterminowe) bycia nieuczciwym.
6. Przestrzegać zasad praw autorskich.
7. Korzystać z cudzych prac, cytować je i omawiać bez naruszania praw autorskich.
8. Przekazać uczniom jasną informację na temat praw autorskich i właściwych sposobów korzystania z cudzej własności intelektualnej.

MODUŁ 5: Odwaga cywilna**Materiały:**

- ! Książka „Z dzieckiem w świat wartości” – rozdz. „Odwaga”
- ! Katarzyna Terechowicz - "Kacper", opowiadanie z tomu "Gorzka czekolada"
- ! Seria artykułów ze strony "projekt bohaterkiej wyobraźni" w opracowaniu dr Agnieszki Wilczyńskiej:
 - o „Jak pomóc dziecku przezwyciężyć efekt gapia?”
<http://hip.org.pl/przezwyeczyc-efekt-gapia/>

- „Jak wychować bohatera" <http://hip.org.pl/wychowanie-bohatera/>
- „Gapie wobec cyberprzemocy" <http://hip.org.pl/gapie-wobec-cyberprzemocy/>
- „Bierny obserwator XXI wieku" <http://hip.org.pl/bierny-obszawator-xxi-wieku/>
- „Jeden strzał wystarczy" <http://hip.org.pl/jeden-strzal-wystarczy/>

Po przerobieniu tego modułu uczestnik kursu będzie wiedział:

1. Co jest istotą odwagi, jak ją definiować?
2. Jaka jest różnica między odwagą moralną, bohaterowszczyzną, brawurą, odwagą cywilną, pokonywaniem lęku? Z jakich intencji wynikają?
3. Który rodzaj „odwagi” jest najbardziej popularny i dlaczego?
4. Do czego w życiu potrzebna jest odwaga?
5. Co traci osoba pozbawiona odwagi? Co tracą inni?
6. Do jakich obszarów aktywności dziecka i w jaki sposób odwołać się w procesie nauczania odwagi?
7. Jakie tematy do dyskusji wybrać dla różnych grup wiekowych uczniów?
8. Jakie krótko i długoterminowe skutki mogą mieć różne rodzaje braku odwagi?
9. Jak pomagać uczniom przewyżczać dylemat gapia?

Po przerobieniu tego modułu uczestnik kursu będzie potrafił:

1. Zachęcić uczniów do refleksji nad odwagą, brakiem odwagi, tchórzostwem, bohaterowszczyzną, brawurą, życiową dzielnością
2. Zaproponować tematy do dyskusji z uczniami w zależności od ich wieku.
3. Wskazać i omówić przykłady z życia, ukazujące skutki i korzyści z bycia odważnym, oraz korzyści (krótkoterminowe) i skutki (długoterminowe) bycia tchórzliwym.
4. Przygotować i przeprowadzić zajęcia na temat dylematu gapia.

MODUŁ 6: Mądrość i Samokontrola

Materiały:

- ! Książka „Z dzieckiem w świat wartości” – rozdz. „Mądrość”
- ! Wojciech Cesarz - „Sztuka programowania” – opowiadanie z tomu „Gorzka czekolada....”
- ! Artykuł „Dylematy moralne - Procedura”, opracowanie Krystyna Łuczak
- ! Michel Piquemal - „Bajki filozoficzne” rozdział „Trzy sita”

Po przerobieniu tego modułu uczestnik kursu będzie wiedział:

1. Co jest istotą mądrości, jak ją definiować?
2. Jakie są składowe mądrości?
3. Jak jest różnica między mądrością a wiedzą, wykształceniem, inteligencją, sprytem?
4. Co to jest „hierarchia wartości” i do czego służy?

5. Co to jest konflikt wartości i jak należy go rozstrzygać?
6. Do czego człowiekowi potrzebna jest mądrość?
7. Co to znaczy „żyć mądrze”, „wychowywać mądrze”?
8. Jak przygotować scenariusze zajęć na temat mądrości?
9. Do jakich obszarów aktywności dziecka i w jaki sposób odwołać się w procesie omawiania tej wartości?
10. Jakie tematy do dyskusji wybrać dla poszczególnych grup wiekowych dzieci/młodzieży?
11. Na czym polega i do czego służy koncepcja Trzech Sił.

Po przerobieniu tego modułu uczestnik kursu będzie potrafił:

1. Przygotować scenariusze i poprowadzić zajęcia na temat mądrości, jej definicji, istoty, składowych itp.
2. Zachęcić dzieci do refleksji nad pojęciem mądrości i jej różnymi obliczami
3. Zastosować gry i zabawy uczące istoty mądrości, wykorzystując wszystkie obszary aktywności dziecka.
4. Zaproponować tematy do dyskusji z uczniami w zależności od ich wieku.
5. Znaleźć i omówić przykłady z życia dotyczące ludzkiej mądrości lub głupoty.
6. Wskazać dzieciom warunki i zasady mądrego życia.
7. Wykazać w pracy z uczniami związek pomiędzy mądrością z innymi wartościami moralnymi.
8. Nauczyć dzieci, co to jest konflikt wartości i jakie są warunki jego prawidłowego rozwiązania.